

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ W POMIERZYNIE
ROK SZKOLNY 2023/2024**

Głównym celem działań dydaktycznych i wychowawczych szkoły jest zapewnienie uczniom możliwości wszechstronnego rozwoju poprzez realizację przez nauczycieli zadań w obszarze nauczania, wychowania oraz rozwijania umiejętności i postaw. Lekcje języka polskiego kształtują postawy uczniów, ich tożsamość osobistą, narodową i kulturową.

Nauczyciele języka polskiego pracują w oparciu o program „**NOWE Słowa na start!**” jest przeznaczony do nauczania języka polskiego na II etapie kształcenia ogólnego w klasach IV – VIII szkoły podstawowej i jest zgodny z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz U z 2017 r., poz. 356).

Sformułowane w nim cele edukacyjne i zaproponowane treści kształcenia zostały określone z myślą o uczniach mających różne potrzeby edukacyjne, uwarunkowane stopniem ich rozwoju intelektualnego i emocjonalnego, a także zakresem posiadanych przez nich wiadomości i umiejętności. Szczególny akcent położono w programie na wspieranie uczniów w uczeniu się i nauczycieli – w nauczaniu

Przedmiotowe zasady oceniania są zgodne z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania w Szkole Podstawowej w Pomierzynie.

Przedmiotowy system oceniania podlegać będzie corocznej ewaluacji.

Przedmiotem oceny ucznia są wiedza i umiejętności określone w podstawie programowej z zakresu:

1. Kształcenia literackiego i kulturowego.
2. Kształcenia językowego.
3. Tworzenia wypowiedzi.
4. Samokształcenia.
5. Znajomości lektur obowiązkowych i wybranych pozycji uzupełniających.

Formy sprawdzania wiedzy:

- **ocenie bieżące** (np. odpowiedź ustna/praca pisemna z ostatniego tematu lekcji, praca w grupie, aktywność, karty pracy, prezentacje np. multimedialne, referat) **WAGA 1**
- **sprawdzian** (np. odpowiedź ustna/praca pisemna z dwóch lub trzech ostatnich tematów lekcji, dyktando, projekt uczniowski) **WAGA 2**
- **praca klasowa** (praca pisemna badająca poziom wiedzy i umiejętności ucznia obejmujący większy zakres materiału np. dział., udział ucznia w konkursie przedmiotowym i osiągnięcie tytułu laureata) **WAGA 3**

Prace pisemne mogą być oceniane dwójako: oceną sumującą lub oceną kształtującą. Przed każdą pracą klasową uczniowie są informowani w postaci o zakresie materiału, stopniu trudności i kryteriach oceniania co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.

W przypadku stwierdzenia niesamodzielności podczas pracy klasowej lub sprawdzianu, nauczyciel odbiera pracę i stawia uczniowi ocenę niedostateczną. To samo dotyczy plagiatu w ramach np. projektu uczniowskiego, referatu czy prezentacji multimedialnej.

Ocenę wiedzy i umiejętności ucznia ustala się w oparciu o poniższą skalę procentową:

nazwa oceny	ocena	wartości		
		procentowe		
		%		
Celujący	6	100%		
bardzo dobry	5	86	do	99
Dobry	4	71	do	85
Dostateczny	3	51	do	70
Dopuszczający	2	31	do	50
Niedostateczny	1	0	do	30

Przy ocenianiu poprawności ortograficznej dyktanda stosuje się zasadę:

Ilość błędów	Ocena
0-1	celująca
2-3	bardzo dobra
4-5	dobra
6-7	dostateczna
8-9	dopuszczająca
10 i więcej	niedostateczna

Błędem ortograficznym obniżającym ocenę jest niepoprawna pisownia wyrazów ze znanymi dla ucznia zasadami.

Pomyłka to na przykład przestawianie lub gubienie liter. 3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 błąd ortograficzny, ale tylko wtedy, jeżeli przed dyktandem powtarzano również interpunkcję.

Błędy podstawowe (zasadnicze) dotyczą zasad pisowni wyrazów z:

- u – ó ,
- ż – rz ,
- h – ch ,
- *nie* z poznanymi częściami mowy ,
- wielka litera ,
- pisownia łączna przyimka z rzeczownikiem lub inną częścią mowy deklinującą się.

Błędy drugiego rzędu dotyczą pozostałych zasad.

- 3 błędy II rzędu = 1 błąd pierwszego rzędu

*Wobec uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych nauczyciel, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje stopień trudności zadań oraz kryteria ocen do możliwości uczniów.

Oceny półroczne i roczne ustala się na podstawie poniższej średniej ważonej ocen cząstkowych:

nazwa oceny	ocena	średnia ważona		
Celujący	6	5,51	do	6,00
bardzo dobry	5	4,71	do	5,50
Dobry	4	3,71	do	4,70
Dostateczny	3	2,71	do	3,70
Dopuszczający	2	1,71	do	2,70
Niedostateczny	1	1,00	do	1,70

Kryteria oceny osiągnięć dydaktycznych

1. Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- d) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- i) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- j) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

2. Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- d) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- e) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- f) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- g) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- h) aktywnie uczestniczy w lekcjach,

3. Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- a) w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- c) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- e) bierze czynny udział w lekcji,

4. Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- a) częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- b) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- c) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- d) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- e) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- f) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,

- g) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
5. Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
 - b) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
 - c) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
 - d) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
 - e) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
 - f) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
 - g) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
 - h) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
6. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
- a) nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
 - b) ma kłopoty z techniką czytania,
 - c) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
 - d) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
 - e) wykazuje się niechęcią do nauki,
 - f) nie angażuje się w pracę grupy.

Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma prawo do poprawienia każdej oceny jeden raz w terminie ustalonym indywidualnie z nauczycielem (nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od daty wystawienia oceny w dzienniku elektronicznym). W przypadku nieobecności na pracy klasowej lub sprawdzianie spowodowanej krótką (np. jednodniową) absencją uczeń jest zobowiązany do napisania pracy klasowej lub sprawdzianu w terminie wskazanym przez nauczyciela. W przypadku poprawy oceny ocena poprawiana nie jest liczona do średniej

Uczeń ma obowiązek uzupełnić wiadomości z lekcji, na której nie był obecny.

Nieprzygotowanie do lekcji

Uczeń może raz w półroczu zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Musi jednak zgłosić ten fakt nauczycielowi przed lekcją. Każde kolejne nieprzygotowanie do lekcji będzie odnotowywane w uwagach o uczniach jako uwaga negatywna.

Zadanie domowe

Zadania domowe są dobrowolne dla uczniów. Poprawnie wykonane zadanie domowe jest odnotowywane w dzienniku Librus znakiem + (słownie plus). Pięć plusów jest równe ocenie bardzo dobrej w kategorii ocenianie bieżące (waga 1).

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów

Osiągnięcia uczniów odnotowuje się w dzienniku elektronicznym *Librus*.

Informowanie rodziców

Rodzice są informowani o postępach w nauce dziecka poprzez dostęp do dziennika *Librus* (oceny, nieobecności, uwagi). Nauczyciel może osobiście przekazać informacje na temat postępów w nauce, uzasadnić ocenę itp. po wcześniejszym umówieniu się poprzez dziennik *Librus*.

Kryteria oceny wypracowań w klasach IV-VIII:

Formy z gwiazdką (dłuższe) sprawdzane są , gdy uczeń napisze pracę zajmująca co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

***KRYTERIA OCENY-CHARAKTERYSTYKA**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	11
zrozumienie tematu	pisze tekst w pełni zgodny z tematem, odpowiednio dobiera postaci	1
	trafnie dobiera przykłady	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	przedstawia postać	1
	opisuje wygląd zewnętrzny postaci	1
	nazywa i uzasadnia cechy charakteru, uosobienia itp.	1
	formułuje ocenę postaci, wnioski, opinię	1

kompozycja	pisze tekst o trójdzielnej kompozycji; pisze tekst spójny i logicznie uporządkowany	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 3 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, odstępy, marginesy; pisze czytelnie	1

KRYTERIA OCENY-**DEDYKACJA**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	pisze tekst w pełni zgodny z tematem	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	bierze pod uwagę więź łączącą go z osobą, dla której pisze dedykację	1
	oryginalnie ujmuje treść dedykacji	1
	podpisuje się pod dedykacją, wpisuje datę i miejscowość	1
kompozycja	pisze tekst spójny i logicznie uporządkowany	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd)	1
estetyka	pisze czytelnie, dba o przejrzystość tekstu	1

*KRYTERIA OCENY-**LIST**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	10
zrozumienie tematu	zachowuje charakter listu	1
	uwzględnia argumenty nakłaniające lub powiadamiające (3 różne) związane z celem listu	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	umieszcza w odpowiednim miejscu datę i miejscowość	1
	stosuje zwroty do adresata i formuły grzecznościowe	1

	podpisuje się (imię, imię i nazwisko, przydomek lub inny)	1
kompozycja	tworzy tekst kompozycyjny zgodny z określona formą (wstęp-zdania nawiązujące kontakt ,określenie celu pisania; część właściwa; zakończenie-pożegnalna formuła grzecznościowa); tekst jest spójny i logiczny	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, odstępy, marginesy; pisze czytelnie, bez skreśleń	1

KRYTERIA OCENY- OGŁOSZENIE /ZAWIADOMIENIE

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	pisze zgodnie z poleceniem	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia informacje będące odpowiedzią na pytania : kto?, kogo?, o czym? zawiadania; kto ogłasza? (np. osoba , instytucja), w jakim celu to robi? (np. poszukuje, poleca, oczekuje) oraz co jest przedmiotem ogłoszenia? (np. usługa, prośba)	1
	stosuje słownictwo o charakterze perswazyjnym (np. <i>Dla znalazcy wysoka nagroda</i>)	1
	podaje informacje w sposób zwięzły , precyzyjny i uporządkowany	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej	1
ortografia i interpunkcja	nie popełnia błędów ortograficznych	1
	nie popełnia interpunkcyjnych (dopuszczalny 1 błąd)	1
estetyka	pisze czytelnie, bez skreśleń	1
	prawidłowo graficznie rozmieszcza tekst (nagłówek, tekst właściwy, podpis)	1

***KRYTERIA OCENY- OPIS PRZEDMIOTU, POSTACI, KRAJOBRAZU, ZJAWISKA**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	wskazuje charakterystyczne elementy, właściwości danego przykładu i jego usytuowanie przestrzenne	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia najważniejsze cechy opisu: statyczność , przestrzenność; określa kształt, wielkość, barwę, materiał, przeznaczenie, funkcje itp.	1
	odpowiednio dobiera środki językowe: przymiotniki, rzeczowniki, wyrazy nazywające stosunki przestrzenne ,czasowniki wyrażające statyczność, słownictwo oceniające	1
	stosuje zdania złożone	1
kompozycja	zachowuje trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji, spójności i logiczności	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie; tekst jest przejrzysty	1

KRYTERIA OCENY- NOTATKA

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	8
zrozumienie tematu	wybiera informacje zgodnie z poleceniem	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia tylko najważniejsze informacje(co?, gdzie?, kiedy?, jak?, dlaczego?, z jakim skutkiem?)	1
	nadaje notatce odpowiedni tytuł	1
	pisze tekst zwięzły i spójny	1

poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega poprawności interpunkcyjnej i ortograficznej (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 3 błędy interpunkcyjne)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	tekst jest przejrzysty, pisze czytelnie	1

***KRYTERIA OCENY- OPIS SYTUACJI**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	ustala zdarzenia składające się na sytuację; wskazuje postaci uczestniczące w zdarzeniu	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia najważniejsze cechy opisu: jedność czasu, jedność miejsca, dynamiczność obrazu, okoliczności towarzyszące, przestrzenność	1
	odpowiednio dobiera środki językowe: wyrazy nazywające stosunki przestrzenne, ruch, tempo, nastrój	1
	stosuje równoważniki zdań, zdania pojedyncze nierozwinięte, zdania wykrzyknikowe	1
kompozycja	zachowuje trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji, spójności i logiczności	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie; tekst jest przejrzysty	1

***KRYTERIA OCENY- OPIS PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
--------	---------------------	----------------

	UCZEŃ:	8
zrozumienie tematu	odpowiednio dobiera przykład pokazujący przeżycia, doznania emocjonalne postaci	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia najważniejsze cechy opisu: przyczynę przeżycia, analizę stanu uczuć, opis reakcji i zachowań zewnętrznych	1
	odpowiednio dobiera środki językowe: porównania, frazeologizmy, słownictwo potoczne i ekspresywne	1
kompozycja	zachowuje trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji, spójności i logiczności	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie; tekst jest przejrzysty	1

KRYTERIA OCENY-ŻYCIORYS /CV

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	ukazuje własną biografię	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia elementy życiorysu, np. dane osobowe, informacje o wykształceniu (przebieg nauki), posiadanych kwalifikacjach, wykonywanym zawodzie itd.	1
	podaje nazwę miejscowości i datę	1
	składa własnoręczny podpis	1
kompozycja	dostosowuje wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej; zachowuje właściwy układ graficzny	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega poprawności ortograficznej (dopuszczalny 1 błąd)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd)	1

estetyka	pisze w sposób czytelny, przejrzysty	1
----------	--------------------------------------	---

***KRYTERIA OCENY- OPIS OBRAZU**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	
		12
zrozumienie tematu	opisuje wszystkie najważniejsze elementy obrazu	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	podaje nazwisko malarza i pełny tytuł	1
	określa temat obrazu	1
	określa położenie elementów względem siebie, np. <i>na pierwszym planie, w głębi, po lewej stronie</i>	1
	określa kształt, wielkość i kolor poszczególnych elementów	1
	charakteryzuje nastrój panujący na obrazie	1
	zamieszcza refleksje na temat obrazu	1
kompozycja	zachowuje trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji, spójności i logiczności	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie; tekst jest przejrzysty	1

***KRYTERIA OCENY- OPOWIADANIE**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	
		12
zrozumienie tematu	rozwija temat w ramach własnej koncepcji	1
	zaznacza intencję wypowiedzi	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	fabularyzuje, zachowuje przyczynowo-skutkowy ciąg zdarzeń	1
	prowadzi narrację w sposób żywy, włącza środki ekspresji, nadaje tempo i płynność wypowiedzi	1
	urozmaica narrację przez wprowadzenie, np. partii opisowych,	1

	dialogu, komentarza, refleksji, i In. – w zależności od charakteru pracy	
	logicznie puentuje opowiadanie	1
kompozycja	zachowuje trójdzielną kompozycję; przejrzyste zarysowuje tok rozumowania, zachowuje proporcje między elementami tekstu	1
	pisze tekst w sposób spójny i logiczny	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 3 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie, bez skreśleń	1

KRYTERIA OCENY- PLAN

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	zapisuje informacje zgodnie z poleceniem	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	przedstawia tylko najważniejsze informacje	1
	zapisuje zdarzenia chronologicznie	1
	posługuje się jednym typem wypowiedzenia- równoważnikiem zdania lub zdaniem pojedynczym	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej	1
ortografia i interpunkcja	nie popełnia błędów ortograficznych(dopuszczalny 1błąd)	1
	nie popełnia błędów interpunkcyjnych	1
zapis	Wyodrębniając informacje, posługuje się określoną przez siebie formą: punkty, myślniki, itp.	1
estetyka	pisze czytelnie, bez skreśleń; stosuje marginesy	1

*KRYTERIA OCENY- PODANIE

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	10
zrozumienie tematu	pisze podanie w określonym celu	1

charakterystyczne formy wypowiedzi	zamieszcza : nazwę miejscowości i datę, własne dane osobowe, adresata, podpis	1
	stosuje sformułowania charakterystyczne dla podania, np. <i>uprzejmie proszę</i>	1
	uzasadnia prośbę	1
kompozycja	pisze spójny tekst	1
	zachowuje właściwy układ graficzny	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega poprawności ortograficznej (dopuszczalny 1 błąd)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd)	1
estetyka	pisze w sposób czytelny; przejrzysty	1

***KRYTERIA OCENY- PODZIĘKOWANIE**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	pisze tekst będący wyrazem wdzięczności komuś za coś	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	Podaje nazwę miejscowości i datę, adresata podziękowań, umieszcza podpis	1
	stosuje formułę grzecznościową (tak jak w liście), np. <i>Z wyrazami szacunku, z poważaniem</i>	1
	Stosuje odpowiednie słownictwo i zwroty, np. <i>gorąco dziękuję, zwracam się z serdecznym podziękowaniem itp.</i>	1
kompozycja	zachowuje właściwe proporcje pomiędzy częściami wypowiedzi, dba o spójność i logiczność tekstu	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie; tekst jest przejrzysty	1

***KRYTERIA OCENY-PRZEMÓWIENIE**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	
		13
zrozumienie tematu	pisze tekst o jasnej koncepcji	1
	trafnie i celowo dobiera wydarzenia, fakty, przykłady, dowody	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	pozyskuje przychylność słuchaczy, umie zainteresować tematem, informuje o temacie wystąpienia; formułuje główny problem	1
	przedstawia fakty, przykłady dowody mające na celu przekonanie słuchaczy o swojej racji	1
	rekapitułuje wywody, apeluje do emocji słuchaczy	1
	nawiązuje i podtrzymuje kontakt, stwarza wrażenie jedności mowy i słuchacza	1
	prowadzi narrację w sposób rzeczowy, bez dygresji, sugestywny. Działający na uczucia i wolę słuchacza	1
	stosuje środki ekspresji oddziałujące na słuchaczy, np. pytania retoryczne, powtórzenia	1
	zachowuje właściwe proporcje między częściami kompozycyjnymi wypowiedzi, pisze w spójny i logiczny	1
	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 3 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, marginesy; pisze czytelnie, bez skreśleń	1

***KRYTERIA OCENY- RECENZJA**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	
		8
zrozumienie tematu	omawia i krytycznie ocenia przedmiot recenzji	1

charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia część sprawozdawczą (informacyjną), i część krytyczną (subiektywna ocena różnych elementów przedmiotu recenzji)	1
	stosuje styl wypowiedzi przekazujący osobiste spostrzeżenia, uwagi oraz słownictwo uzasadniające i motywujące	1
kompozycja	zachowuje trójdzielność wypowiedzi z zachowaniem właściwych proporcji, spójność i logiczność	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 3 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, odstępy, marginesy; pisze czytelnie	1

***KRYTERIA OCENY- REPORTAŻ/ SPRAWOZDANIE**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	11
zrozumienie tematu	wiernie i dokładnie relacjonuje wydarzenia, których był świadkiem lub w nich uczestniczył	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	podaje informacje: co się zdarzyło, kiedy i gdzie miały miejsce przytoczone fakty, kto brał w nich udział, przebieg zdarzenia	1
	trafnie wybiera najistotniejsze zdarzenia i przedstawia je, zachowując logikę przyczynowo-skutkową	1
	ocenia przedstawione wypadki, prezentuje wrażenia, refleksje	1
	dba o plastyczność przekazu treści, np. wprowadza elementy opisu, cytuje słowa uczestników lub świadków	1
	pisze w sposób jasny i rzeczowy	1
kompozycja	przejrzystość zarysowuje tok rozumowania, zachowuje proporcje między elementami tekstu	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1

ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych(dopuszczalne 2 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
estetyka	stosuje akapity, odstępy, marginesy; pisze czytelnie	1

***KRYTERIA OCENY-STRESZCZENIE**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	11
zrozumienie tematu	zwięźle ujmuje treść omawianego tematu	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	przedstawia tylko najważniejsze fakty	1
	unikaj dialogów, opisów, zbędnych szczegółów	1
	przedstawia wydarzenia w porządku chronologicznym	1
	pisze streszczenie wierne wobec tekstu	1
	zachowuje obiektywizm (pomija swoje oceny, uwagi)	1
	pisze w sposób jasny i rzeczowy; używa zdań krótkich . pozbawionych wyrażenia ekspresywnych, porównań, przenośni	1
kompozycja	tworzy spójny tekst	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 2 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych(dopuszczalne jednocześnie 1 błąd ortograficzny i 3 interpunkcyjne lub 2 ortograficzne i 3 interpunkcyjne w zależności od długości pracy)	1
estetyka	pisze czytelnie, bez skreśleń; stosuje akapity, marginesy;	1

***KRYTERIA OCENY-WYWIAD**

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	12
zrozumienie tematu	przeprowadza rozmowę koncentrującą się wokół określonego tematu	1
	stosuje formę pytań odpowiedzi	1

charakterystyczne formy wypowiedzi	dostosowuje pytania do bieżącej wypowiedzi rozmówcy	1
	zachowuje elementy żywej mowy; oddaje temperament rozmówcy i zachowuje jego styl wyrażania się.	1
	jest dociekliwy, jasno i precyzyjnie stawia pytania	1
kompozycja	stosuje trójdziałną kompozycję wypowiedzi: - wstęp (przedstawienie rozmówcy i tematu wywiadu - część zasadnicza (pytania, odpowiedzi, komentarze) - zakończenie (podziękowanie za rozmowę i pożegnanie)	1
	pisze spójny dialog	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 3 błędy)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy)	1
układ graficzny	poprawnie zapisuje dialog, dokładnie wyróżnia wypowiedź pytającego i rozmówcy	1
estetyka	pisze czytelnie	1

KRYTERIA OCENY-ZAPROSZENIE

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	pisze zgodnie z poleceniem	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	uwzględnia informacje o tym: kto? kogo? kiedy? gdzie ? z jakiej okazji zaprasza?	1
	stosuje słownictwo perswazyjne (wprowadza przysłowki typu: <i>uprzejmie, pięknie, serdecznie</i> ; przymiotniki grzecznościowe, np. <i>kochany, drogi, wielce szanowny</i> ; konstrukcje typu: <i>Mam zaszczyt zaprosić...</i> , <i>To spotkanie nie może się obejść bez Ciebie...</i>)	1
	redaguje tekst zwarty, rzeczowy, precyzyjny	1

kompozycja	zachowuje spójność i właściwy układ graficzny tekstu	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalny 1 błąd)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd)	1
estetyka	pisze starannie, czytelnie, bez skreśleń	1

KRYTERIA OCENY-ŻYCZENIA

ZAKRES	SPRAWDZANA CZYNNOŚĆ	LICZBA PUNKTÓW
	UCZEŃ:	9
zrozumienie tematu	pisze tekst o charakterze okolicznościowym	1
charakterystyczne formy wypowiedzi	określa okazję, z której życzenia są składane	1
	podaje adresata życzeń- stosuje formuły grzecznościowe	1
	zamieszcza życzenia dostosowane do okazji	1
	W prawym górnym rogu umieszcza nazwę miejscowości i datę, a pod tekstem- podpis	1
kompozycja	pisze tekst logicznie uporządkowany; graficznie wyodrębnione składniki tekstu	1
poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych(dopuszczalny 1 błąd interpunkcyjny)	1
estetyka	pisze czytelnie, bez skreśleń	1

Dodatkowo od klasy VII w ocenie wypracowania (głównie rozprawki i opowiadania twórczego) stosuje się standardy egzaminacyjne:

Wypowiedź twórcza:

Realizacja tematu	
2 pkt	- forma zgodna z poleceniem - wszystkie elementy polecenia uwzględnione np. jest wskazana lektura

	- cała wypowiedź jest na temat				
1 pkt	- forma zgodna z poleceniem - nieuwzględniony jeden element				
Elementy twórcze					
0-5 pkt	- funkcjonalna narracja - logiczny układ zdarzeń - urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: <u>opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.</u> - twórcze wykorzystanie treści lektury				
Kompetencje literackie i kulturowe					
2 pkt	- funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) - poprawność rzeczowa				
1 pkt	- częściowe wykorzystanie wskazanej lektury (oraz częściowe wykorzystanie drugiego tekstu) - dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe				
Kompozycja tekstu					
2 pkt	- kompozycja zgodna z formą wypowiedzi - graficznie wyodrębnione akapity - dopuszczalna 1 usterka				
1 pkt	- kompozycja zgodna z formą wypowiedzi - graficznie wyodrębnione akapity - dopuszczalna 2-3 usterka				
Styl					
2 pkt	- odpowiedni do treści i formy wypowiedzi - jednolity				
1 pkt	- sporadyczne usterki w odpowiedniości oraz jednolitości stylu				
Ortografia					
2 pkt	- nie więcej niż 1 błąd ortograficzny				
1 pkt	- 2-3 błędy ortograficzne				
Interpunkcja					
1 pkt.	- nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych				
Język					
	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia - zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	

Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
--	-------	-------	-------	-------

Wypowiedź argumentacyjna:

Realizacja tematu	
2 pkt	- forma zgoda z poleceniem - wszystkie elementy polecenia uwzględnione np. jest wskazana lektura - cała wypowiedź jest na temat
1 pkt	- forma zgoda z poleceniem - nieuwzględniony jeden element
Elementy retoryczne	
0-6 pkt	- pogłębiona argumentacja. - argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. - argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
Kompetencje literackie i kulturowe	
2 pkt	- funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) - poprawność rzeczowa
1 pkt	- częściowe wykorzystanie wskazanej lektury (oraz częściowe wykorzystanie drugiego tekstu) - dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe
Kompozycja tekstu	
2 pkt	- kompozycja zgodna z formą wypowiedzi - graficznie wyodrębnione akapity - dopuszczalna 1 usterka
1 pkt	- kompozycja zgodna z formą wypowiedzi - graficznie wyodrębnione akapity - dopuszczalna 2-3 usterka
Styl	
2 pkt	- odpowiedni do treści i formy wypowiedzi - jednolity
1 pkt	- sporadyczne usterki w odpowiedniości oraz jednolitości stylu
Ortografia	
2 pkt	- nie więcej niż 1 błąd ortograficzny
1 pkt	- 2-3 błędy ortograficzne
Interpunkcja	
1 pkt.	- nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych
Język	

	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych.	
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia - zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	

Opracowanie: Jolanta Długa-Kłós i Monika Kawecka